

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Г.В. Пришляк

Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України

У процесі своєї діяльності банківські установи повинні забезпечувати стійку та дієву політику, завдяки якій вони зможуть швидко реагувати на зміни ринкової економіки. За таких умов значно зростає роль внутрішнього аудиту у діяльності банків, а особливо, на ділянці фінансових результатів.

Аудит фінансових результатів банку є необхідною умовою ефективного управління фінансовою діяльністю і допоміжною ланкою системи управління доходами, витратами та прибутком банку.

Для того, щоб організація системи внутрішнього аудиту була ефективною та дієвою вона повинна відповідати певним принципам, що повинні забезпечувати її результативність.

В науковій літературі розкриття принципів організації системи аудиту знайшло своє відображення, але не отримало однозначного їх тлумачення. Дослідженням цього питання займалися такі Українські вчені як: Білуха М.Т., Дорош Н. І., Кузміньський А. Н., Петрик О.А., Рудницький В.С., Усач Б.Ф.

Оскільки, метою написання тез є виокремлення, з урахуванням вимог науковців, принципів організації системи внутрішнього аудиту фінансових результатів, то для вирішення поставленої мети вважаємо за доцільне визначитись на, що спрямований даний вид аудиту. Спираючись на думку Білухи М. Т.[14,с.191], котрий вважає, що «спеціалізація та кооперування передбачають розподіл праці секторів груп контролерів, окремих виконавців і співвиконавців контрольно-аудиторських процедур», «створення дільниць і робочих місць для виконання однорідних операцій за технологічним процесом операцій господарської діяльності», стверджуємо, що аудит фінансових результатів це складний процес, що полягає у спеціалізації діяльності аудиторів на ділянці виникнення інформаційних потоків щодо фінансових результатів та їх джерел (прибутків, доходів та витрат) [1, с.191]. Відповідно, об'єктами внутрішнього аудиту фінансових результатів є інформаційні потоки, що формуються у системі бухгалтерського обліку та внутрішньому контролі фінансових результатів та їх джерел, а також перевірка системи менеджменту і ризиків на всіх рівнях формування цих потоків. В такому разі, принципи організації внутрішнього аудиту фінансових результатів слід розглядати стосовно об'єктів контролю.

Під принципами побудови внутрішнього аудиту доходів та витрат, слід розуміти основні правила взаємодії внутрішніх аудиторів з керівництвом банку, між собою та між іншими працівниками банківської установи, використання ними засобів інформації щодо фінансових результатів та надання рекомендаційних і інших послуг, складання звітних документів та інформування керівництва про результати перевірки.

Враховуючи ці особливості внутрішній аудит фінансових результатів діяльності банку підпорядковується тим же принципам, що вся система внутрішнього аудиту банку і вони є наступними:

- принцип цілісного контролю об'єкта аудиту;
- принцип сприяння ризик-менеджменту банку [2, с.47];
- принцип комплексності;
- принцип планування [3, с.41];

- принцип документування [4, с.142-147];
- принцип структурної підзвітності та підпорядкованості служби внутрішнього аудиту;
- персонал служби внутрішнього аудиту, повинен відповідати певним якісним критеріям: кваліфікаційні, організаційні, дисциплінарні [4, с.128];
- банк має забезпечити для внутрішніх аудиторів навчання з широкого кола питань, необхідних для успішного виконання ними своїх обов'язків та підтримки їх професіоналізму; програма навчання має складатися з урахуванням потреб кожного окремого аудитора. Вона повинна містити як теоретичні питання, так і питання з практичного застосування отриманих навичок під наглядом досвідчених аудиторів; навчання та підвищення кваліфікації залежить від: цілей та пріоритетів служби внутрішнього аудиту, виду аудиторської роботи, попереднього навчання, досвіду та кваліфікації.
- Відповідно до Міжнародного стандарту аудиту 570 «Безперервність» аудит фінансових результатів банківських установ повинен відповідати принципу безперервності [5];
- відповідно до п.8. Положення про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України внутрішні аудитори повинні співпрацювати та допомагати зовнішнім аудиторам [6];
- відповідно до Міжнародного стандарту аудиту 700 «Висновок незалежного аудитора щодо повного пакету фінансових звітів загального призначення», в результаті своєї перевірки аудитор повинен оформити висновок [5];
- аудит інформаційних систем [4, с.126].

Таким чином, систематизація принципів внутрішнього аудиту фінансових результатів діяльності банківських установ, що запропонована автором, дозволить поліпшити зміст аудиту на даній ділянці перевірки, а також дасть можливість більш глибоко і детально підійти до створення ефективної системи внутрішнього аудиту діяльності банківських установ.

Література

1. Білуха, М.Т. Курс аудиту: Підруч. – 2. вид., перероб. / М.Т. Білуха. – К.: Вища школа, 1999. – 574 с.
2. Терещенко, О. Внутрішній аудит і контролінг у системі ризик-менеджменту / О. Терещенко // Вісник НБУ. –2005. – №7. – С.45–49.
3. Усач, Б.Ф. Аудит: Навч. посібн. / Б.Ф. Усач. – К.: Знання-Прес, 2002. – 223 с.
4. Кірсєв, О.І. Внутрішній аудит у банку: Навч. посібник / Центр навчальної літератури / О.І. Кірсєв, О.С. Любунь, М.П. Кравець. – К., 2006. – 220 с.
5. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики. Видання 2007 року / Міжнародна федерація бухгалтерів; Аудиторська палата України / Н.І. Гаєвська (ред.), О.В. Селезньов (пер. з англ.). – К.: Аудиторська палата України, 2004. – 1028с.
6. Положення “Про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України”, затверджене постановою Правління НБУ від 20.03.1998 р. за № 114 (із змінами та доповненнями) // сторінка “Законодавство України” сайту Верховної Ради.